



YUNANİSTAN

ÜLKE RAPORU



Hazırlayan

İlknur İNAL

Uluslararası İlişkiler Uzmanı

2017

İÇİNDEKİLER	SAYFA NO:
İçindekiler.....	2
Tablolar.....	3
1.GENEL BİLGİLER.....	4
1.1.Coğrafi Konum.....	4
1.2.Siyasi ve İdari Yapı.....	4
1.3.Nüfus ve İşgücü Yapısı.....	5
2.GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
2.1.Ekonomik Yapı.....	6
2.2.Ekonomi Politikaları.....	6
2.3.Tarım.....	7
2.4.Sanayi.....	8
2.5.Hizmetler.....	8
2.5.1.Bankacılık.....	8
2.5.2.Turizm.....	9
3.DIŞ TİCARET.....	10
3.1.Yunanistan'ın Dış Ticareti.....	10
3.2.Yunanistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler.....	11
3.3.Yunanistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler.....	12
4.BAŞLICA ÜLKELER İLE DIŞ TİCARET.....	13
4.1.Başlıca Ülkeler İtibarıyla İthalat.....	13
4.2.Başlıca Ülkeler İtibarıyla İhracat.....	13
4.3.Yunanistan'ın Dış Ticaret Politikası.....	14
4.4. Tarifeler ve Diğer Vergiler.....	14
4.4.1.Gümrük Vergileri.....	14
4.4.2.Tarife Dışı Engeller.....	15
4.4.3.Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar.....	15
5.EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLER.....	16
5.1.Yatırımlar, Yabancı Sermaye ve Mevzuatı.....	16
5.2.Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler).....	16
5.3.Ülkede İş Kurma mevzuatı.....	17
6.TÜRKİYE İLE TİCARET.....	18
6.1.Türkiye-Yunanistan Dış Ticaret Göstergeleri.....	18
6.2.Türkiye'nin Yunanistan'a İhracatında Başlıca Ürünler.....	19
6.3.Türkiye'nin Yunanistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler.....	20
6.4.Çerkezköy'den Yunanistan'dan İhraç Edilebilecek Başlıca Ürünler.....	21
6.5.İkili Anlaşma ve Protokoller.....	22
6.6.İki Ülke Arasında Ticarete Karşılaşılan Sorunlar.....	22
6.6.1.Karayolu Taşımacılığında Karşılaşılan Sorunlar.....	22
6.6.2.Gümrük ve Sınır Kapıları.....	23

Tablolar

Tablo No:	Konu	Sayfa No:
Tablo 1	Yunanistan'ın Yıllara Göre İşsizlik Sayıları ve Oranları	5
Tablo 2	GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı	6
Tablo 3	Yunanistan'ın Dış Ticaret Göstergeleri	10
Tablo 4	Yunanistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler	11
Tablo 5	Yunanistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler	12
Tablo 6	Yunanistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarıyla İthalatı	13
Tablo 7	Yunanistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarıyla İhracatı	13
Tablo 8	Türkiye – Yunanistan Dış Ticaret Göstergeleri	18
Tablo 9	Türkiye'nin Yunanistan'a İhracatında Başlıca Ürünler	19
Tablo 10	Türkiye'nin Yunanistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler	20
Tablo 11	Çerkezköy'den Yunanistan'a İhraç Edilebilecek Başlıca Ürünler	21
Tablo 12	İkili Anlaşma ve Protokoller	22

1.GENEL BİLGİLER

Ülkenin Adı: Yunanistan

Başkent: Atina

Nüfus: 10.835.000 (2016)

Yüzölçümü: 131,957 km²

Devlet Başkanı: Prokopis Pavlopulos

Başbakan: Aleksis Çipras

Dışişleri Bakanı: Nikoc Kocyas

GSYİH: 195.878 (IMF, 2016 tahmini)

Para Birimi: Euro / 1 Dolar: 0,876074834 Euro (Temmuz 2017)

Konuşulan Diller: Yunanca

Etnik Yapı: Yunanlı (%93), Türk (%1,5), Arnavut, Makedon, Ermeni

Önemli Siyasi Partiler: Radikal Sol İttifak (SYRIZA), Yeni Demokrasi Partisi (ND), Altın Şafak (Hrisi Avgi), Pan-Helenik Sosyalist Hareket (PASOK), Demokratik Sol (DIMAR), Yunanistan Komünist Partisi (KKE), Potami (Nehir), Bağımsız Yunanlılar (ANEL), Merkezçiler Birliği (EK). (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: BM, AGİT, NATO, Avrupa Konseyi, AB, KEİ, OECD, DTÖ, IMO, ICAO. (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

1.1.Coğrafi Konum

Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk ve Türkiye ile sınır komşusu olan Yunanistan'ın yüzölçümü 131.957 km²'dir. Bu alanın yaklaşık %20'si sayıları 2000'i bulan adalardan oluşmakta ve 200'e yakınında yerleşim bulunmaktadır. Sahil şeridi 15.000 km., toplam sınır uzunluğu 1.181 km.'dir. Yunanistan'ın yaklaşık %80'i dağlık arazidir. 2000 m. yüksekliği aşan 30 dolayında dağ bulunmaktadır. En yüksek noktası 2904m. ile Olympus dağdır. En uzun nehirleri Aliakmon (297 km), Achelos (220 km), Pinios (205 km) ve Meriç'tir (204 km.) Toplam uzunluğu 490 km. olan Meriç nehri aynı zamanda Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınırı ayırmakta olup, 204 km'lik kısım Yunanistan topraklarındaki uzunluktur. Genelinde Akdeniz iklimi hakimdir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

1.2.Siyasi ve İdari Yapı

Parlamente bir cumhuriyet olan Yunanistan'da güçler ayrılığı ilkesine bağlı olarak yasama, yürütme ve yargı organlarının görev ve yetkileri anayasada düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanı, parlamento üyeleri arasından 5 yıllığına seçilmekte olup, Prokopis Pavlopulos 2015 yılında yapılan seçimlerin ardından cumhurbaşkanı seçilmiştir. Parlamentoda 300 sandalye bulunmaktadır. Eylül 2007 'de yapılan seçimlerde çoğunluğu merkez sağ kanattaki Yeni Demokrasi Partisi (YDP) kazanmıştır. 4 Ekim

2009 tarihinde yapılan genel seçimlerde ise Panhelenik Sosyalist Partisi (PASOK) galip gelerek, parlamentoda çoğunluğu ele geçirmiş ve George Papandreou başbakan olmuştur. Panhelenik Sosyalist Partisi (PASOK), Yeni Demokrasi Partisi (YDP), Komünist parti (KKE), Radikal Sol Koalisyonu (SyRizA) faaliyet gösteren başlıca siyasi partilerdir. Halen başbakanlığı Radikal Sol Koalisyonu lideri yürütmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

1.3.Nüfus ve İşgücü Yapısı

Yunan nüfusunun etnik yapısı giderek artan sayıda mülteci ve göçmenlerin ülkeye akın etmesiyle değişmektedir. Nüfus tahminine göre Yunanistan'da 11.2 milyon insan yaşamaktadır. Son dönemlerde sayıları bir milyona yaklaşan göçmen ve mülteci Yunanistan'a yerleşmiş bulunmaktadır. Ülkeye Ortadoğu ve Afrika kıtasından, Çin ve Doğu Avrupa ülkelerinden göç olmaktadır. Avrupa'nın diğer ülkelerinde olduğu gibi Yunanistan'da nüfus giderek yaşanmaktadır. Yunanistan'ın orta ve uzun vadede karşı karşıya kaldığı en önemli sorunların başında “nüfus yaşlanması” gelmektedir. Göç dışı rakamlara bakıldığında 10 milyonluk Yunanlı sayısı doğal ölümlerle azalmakta ve ülkedeki yaş ortalaması sürekli yükselmektedir. En son 2012 yılı rakamlarına baktığımızda nüfus göçe rağmen binde 5,5 düşmüştür. Büyük şehirlerdeki Arnavut mahalleleri ve Batı Trakya dışında ülke nüfusu artık geri döndürülemez biçimde tükenmektedir. Birçok bölgede yaş ortalaması 50'nin üstündedir. Yunanistan her yıl ortalama 200 bin kürtajla bu alanda AB şampiyonudur ve bu rakam doğum sayısının iki mislidir. Doğurganlık oranı çok düşüktür. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

2015 yılında işsizlik oranı önceki yıllara nazaran düşüş eğilimi göstermiş ve %24.9 olarak gerçekleşmiştir. Yine de bu oran AB 28 içerisinde 2015 yılında gerçekleşen en yüksek işsizlik oranıdır. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Tablo 1: Yunanistan'ın Yıllara göre İşsizlik Sayıları ve Oranları

YILLAR	İşsizlik Sayıları (Bin)	İşsizlik Oranları (%)
2014	62.03	17.60
2015	73.65	18.50
2016	79.68	18.00

Kaynak: IMF

2.GENEL EKONOMİK DURUM

2.1.Ekonomik Yapı

Yunan ekonomisi öteden beri bütçe açığı ve kamu borçlarının yüksekliği, kamu sektörünün hacmi, piyasaların düşük rekabet gücü ve ülkeye yapılan doğrudan yabancı yatırımların azlığı gibi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu nedenle, 2008 yılında başlayan küresel ekonomik krizinin borç krizine dönüşmesiyle birlikte Yunanistan, son yedi yıldır II. Dünya Savaşı sonrasında karşılaştığı en ağır ekonomik krizle mücadele etmektedir. (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

Yunanistan'da ekonomik kriz ve mali uyum programının uygulanmasına ilişkin gelişmeler, son yıllarda Yunanistan'ın iç siyasetinin temel parametresini teşkil etmesinin yanısıra, AB içindeki gündem ve tartışmalara da yön vermiştir. 2010 yılından bu yana, Yunan Hükümeti ile Kurumlar (AB Kurumları ve IMF) arasında yürütülen görüşmeler neticesinde, sonuncusu Temmuz 2015'te olmak üzere toplam 325 milyar Avro tutarında üç Mali İstikrar Paketi imzalanmıştır. (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

Kurumlar söz konusu yardım paketlerinin serbest bırakılmasını teminen, Yunanistan Hükümeti'nden, tasarruf yapılmasını ve büyüme perspektifinin önünün açılmasını sağlayacak yapısal reformları hayata geçirmesini talep etmektedir. Ancak, Hükümetin bu çerçevede aldığı tasarruf tedbirleri de Yunan kamuoyunda memnuniyetsizlik yaratmakta, muhtelif sektörlerde zaman zaman greve gidilmesine yol açmaktadır. (Kaynak: Dışişleri Bakanlığı)

Yunan ekonomisinde 2015 yılında reel GSYİH'de, bankacılık sektöründe uygulanan sermaye kontrolü, özel ve kamu sektör tüketimi ve yatırımlardaki daralma nedeniyle %0.9 oranında düşüş görülmüştür. GSYİH, 2015 yılında 176.0 milyar Euro'ya gerilemiş, bütçe açığı 12.7 milyar Euro, kamu borcu ise 311.5 milyar Euro olmuştur. 2014 yılında %180.1 olan kamu borçlarının GSYİH'ye oranı 2015'te, %176.9'a gerilemiştir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Tablo 2 : GSYİH'nın Sektörlere Göre Dağılımı (%)

SEKTÖRLER	2015
Tarım	3.9
Sanayi	13.3
Hizmetler	82.8

Kaynak: The Economic Intelligent Units (EIU)

2.2.Ekonomi Politikaları

Yunanistan'da Bütçe açıkları, borç stoğunda artış, kamu harcamalarında israf, sosyal güvenlik sistemindeki bozukluk, işgücü maliyetlerinin yüksekliği kronikleşmiş yapısal sorunlar olarak bilinmektedir.

2009 yılında bütçe dengesinin GSYİH içindeki payı %15.6 gibi kritik bir orana yükselmiştir. 2010 yılında bütçe dengesinin GSYİH'ye oranı %11, 2011 yılında %10.2, 2012 yılında %8.8 oranında gerçekleşmiştir. 2013 yılında da %13.1 oranında gerçekleşmiş olup, 2014 yılında %3.7 oranına indirilebilmiştir. 2015 yılında ise %7.5 oranında gerçekleşmiştir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Mart 2010'da toplanan AB Zirvesi'nde AB ve IMF'nin katkısıyla Yunanistan'a 110 milyar Euro'luk finansal yardım paketi açılmıştır. Paket karşılığında kamu kesiminde maaşların kesilmesi, emekli maaşlarının indirilmesi ve kapsamlı vergi artırımları yapılması kararlaştırılmıştır. Haziran 2011'de ise Yunan parlamentosu kamu harcamalarını azaltmayı ve vergi artışlarını içeren orta vadeli mali stratejiyi onaylamıştır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Gelir artırıcı ve harcama kısıcı politikaların yanı sıra 50 milyar euro'luk kamu varlıklarının özelleştirilmesi programının da yürürlüğe konması kararlaştırılmıştır. Bununla beraber, özelleştirme süreci çok ağır ilerlemekte olup, başarıya ulaşmamıştır. 2020 yılına kadar kümülatif 24 milyar euro'luk hedefin başarıya ulaşma ihtimali mümkün gözükmemektedir. Halen, özelleştirme hedefinin ancak %6'sı başarılabilmektedir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Euro ülkeleri maliye bakanları Yunanistan'a verilecek ikinci yardım paketini Mart 2012'de yaptıkları toplantıda onaylamışlardır. Yunanistan Mart ayında özel yatırımcıların elindeki devlet tahvillerini daha uzun vadeli ve yarıdan düşük nominal değerde kağıtlarla değiştirerek borçlarını 100 milyar Euro'yu aşkın bir miktarda azaltmayı başarmıştır. Takasın başarısı üzerine Euro ülkeleri maliye bakanları 2014 yılına kadar Atina'yı finanse edecek 130 milyar Euro'luk ikinci yardım paketini onaylamışlardır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Kemer sıkma önlemleri arasında savunma sanayine ayrılan fonun yarıya indirilmesi, emeklilik sistemi tarafından yapılan maaş ödemelerinin makul düzeylere indirilmesi, şirketlerin ödediği kurumlar vergisinin yüzde 29 düzeyine çıkarılması talep edilmektedir. Ayrıca erken emekliliğin kaldırılması da Troyka'nın Yunanistan'dan talep ettiği ana başlıklar arasında yer almaktadır. Bu arada Troyka, EKAS adı ile bilinen ve fakir emeklilere, standart emeklilik maaşına ek verilen ödemenin 2017 yılında kaldırılmasını isterken, Çıpras tarafı ancak 2018-2020 arasında bu adımı atabileceklerini ifade etmektedir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

2.3.Tarım

Dünya Bankası istatistikleri, Yunanistan'ın toplam yüzölçümünün % 65'inin tarıma elverişli olduğunu göstermektedir.

Yunanistan'ın milli hesaplarla ilgili yaptığı düzeltme neticesinde GSYİH içinde sektörlerin payında da değişiklikler olmuştur. Tarımın GSYİH içindeki payı 2011 yılında % 2,7 iken 2015 yılında %3,9'a yükselmiştir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Yunanistan birçok üründe kendi ihtiyacını karşılayacak kadar üretime sahip olmakla birlikte et ve mandıra ürünlerinde önemli bir ithalatçı konumundadır. Bazı tahıl çeşitleri yine ithal edilen tarımsal ürün grubunda yer almaktadır.

Yunanistan dünya genelinde endüstriyel şeftali üretiminde lider ülkedir. Domates üretiminde de dünya sıralamasının önemli bir yerindedir. Pamuk, tütün ve şekerpancarı önemli ihracat kalemleridir.

Yeni tarımsal reformlar kapsamında kalitenin miktara nazaran öne çıkartılmasını öngören politikalar çiftçilikle uğraşan kesimlerin şiddetli protestolarına neden olmuştur. Pamuk'ta Thessaly, Makedonya, Trakya ve anakara Yunanistan başlıca üretim bölgeleridir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

2.4.Sanayi

Yunanistan'da sanayi sektörünün GSYİH içindeki payı 2014 yılına kadar %25-28 Aralığında iken; 2015 yılında %13.3'e düşmüştür.

Toplam işgücünün % 14'ü imalat sektöründe istihdam edilmektedir.

İmalatçı firmaların geneli küçük aile işletmeleridir.

En geniş ve genel olarak en karlı sektörler özellikle hammaddelerini yerel kaynaklardan sağlayan yiyecek, içecek ve tütün gibi tüketim malları sanayidir. Giyecek ve ayakkabı endüstrisinde, Asya ve Doğu Avrupa ülkelerinin hızla ve çok düşük maliyetle dünya piyasalarına girişi nedeniyle son yıllarda büyük gerileme görülmüştür.

Giyim ve ayakkabı üretimi/sanayii, her geçen gün daralmakta olup, ucuz Asya ve Doğu Avrupa ürünlerinin pazara girişi ile rekabet gücünü yitirmiştir. Özellikle büyük firmalar katma değeri yüksek giysi üretimi ile iç piyasada tutunmaya çalışmaktadırlar. Emek yoğun üretim yapan birçok firma, fason üretimle ya da tesislerini Doğu Avrupa ülkelerine taşıyarak üretimlerini sürdürmektedirler. Diğer karlı endüstriyel alanlar; petrol işleme, çimento ve metal işleme, elektronik ve sağlık ve bakım ürünleri şeklinde sıralanabilir. Bugün artan maliyetler ve küçük pazar yapısı nedeni ile Yunanistan'a ihracat burada üretim tesisi kurmaktan daha avantajlı görülmektedir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

2.5. Hizmetler

2.5.1. Bankacılık

Yunanistan'ın 2001 yılında Euro para birimi bölgesine girmesi, ülkenin ekonomik yapısında köklü değişikliklerin başlangıcı olmuştur. 2001 ve 2008 yılları arasında, reel büyüme neredeyse yıllık %4'lere ulaşmış, enflasyon tek haneli rakamlara düşmüştür. Ancak 2009 yılına gelindiğinde, bütçe açığı GSYİH'nin %15,5'ine ulaşmıştır. Kamu borçlarının payı, GSYİH'nin neredeyse %130'una çıkmıştır. 2009 yılı sonbaharında, bütçe açığının öngörülenden çok daha yüksek olacağı mali piyasalar tarafından anlaşılmıştır. Kar faizi oranları hızla yükselmeye ve ülke küresel mali piyasalarda hızla değer kaybetmeye başlamıştır. Böylece, 2010 yılı Mayıs ayında Yunanistan Troyka ile, mali konsolidasyonu, özelleştirmeleri ve vergi kaçakçılığını engelleyen düzenlemeleri kapsayan yapısal reformları içerir memorandumunu imzalamıştır. Bankacılık sektörünün üst düzeyinden gelen açıklamalara göre; devletin ekonomik kriz içine düşmesi, bankacılık sektörünü de krize sürüklemiştir. Şöyle ki; ilk olarak likidite sorunu yaşanmaya başlamış, Yunanistan'ın uluslararası ülke puanının seri halinde düşürülmesi, Yunan bankalarının puanının da düşürülmesine ve bankaların küresel finans piyasalarının dışına itilmesine

sebepler olmuştur. Ayrıca ülkedeki belirsizlik, büyük miktarda nakdin ülkeden kaçışına yol açmıştır. Bunun yanı sıra, ekonomik daralma ve likidite sıkıntısı, bankalara olan kredi borçlarının geri ödenememesini sürekli hale getirmiştir. Bu süreçte Yunanistan'ın Euro bölgesinden çıkışı senaryoları yoğun olarak konuşulmuştur. Ekonomik krizden çıkışa yönelik, öncelikle finansal sistemin istikrara kavuşturulması gereği üzerine, bankacılık sektöründe yeniden yapılandırmaya gidilmesi kararlaştırılmıştır. Sektörün yeniden yapılandırılması için gerekli olan toplam 50 milyar Euro, Troyka'dan iyileştirme programı fonu adı altında sağlanmıştır. İkinci aşama ise, hangi bankaların yeniden yapılandırmaya dahil edileceğinin kararlaştırılması olmuştur. Yeniden yapılandırma değerlendirme çalışmalarının başladığı dönemde, 17 ticari banka mevcut iken, 8 banka (5 ticari banka, 3 kooperatif bankası) bu kapsamda tasfiye edilmiş, ülkenin en büyük 4 bankası "faaliyet konusu sadece bankacılık hizmetlerinden ibaret" olarak seçilerek yeniden yapılandırma sürecine alınmıştır. Bu dört banka, National Bank of Greece, Alpha Bank, Pireaus Bank ve Eurobank'tır. Böylece 2013 yılının ilk aylarında bu 4 banka, karar süreçlerini tamamlayarak, sermayelerini Yunan Merkez Bankası'nın öngördüğü rakamlara yükseltmiştir.

2.5.2. Turizm

Turizm Birliği SETE'nin verilerine göre 2016 yılında ülkede yaratılan 250 bin yeni istihdam alanından 210 bini turizm sektöründe yer alıyor. Bu da toplam yeni istihdam alanlarının yüzde 82,8'ini oluşturuyor. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Yunanistan Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYH)'nin dörtte birinin turizmden karşılandığı Yunanistan'a 2016 Ocak-Ağustos dönemindeki 8 aylık dilimde gelen turist sayısı 2015 yılının aynı dönemine göre 753 bin arttı. 2015'de 26 milyon turist ağırlayan Yunanistan 2016'yı turist sayısında yüzde 6'lık artışla kapattı.

Yunanistan'a gelen turist sayısı artışının bölgelere dağılımında yüzde 10,7'lik artışla Girit adası 2016 yılının kazananları arasında olduğu görülüyor. Mikonos ve Naksos adaları da yüzde 11'lik artışla en çok turist alan bölgeler olurken, Korfu'nun da aralarında yer aldığı İyonya bölgesi adalarında da yüzde 10,6'lık artış yaşandı.

Buna karşılık sığınmacı akınının yaşandığı Ege'nin doğu tarafındaki adalar da ise büyük düşüşler göze çarptı. Kos'daki düşüş %15 olurken, Sisam (Samos)'daki düşüş ise %26 oldu. Turist sayısındaki en büyük düşüşü ise %60 ile Midilli (Lesbos) adası yaşadı. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Türkiye'den Yunanistan'a gelen turist sayısına bakıldığında ise; 2012 yazından itibaren uygulanmaya başlanan turistik vize kolaylıkları sayesinde, Türkiye'den gelen turist sayısında artış devam etmiş, 2015 yılında gelen turist sayısında 2014 yılına oranla %18 artış olmuştur. Yunan İstatistik Kurumu verilerine göre; 2014 yılında Türkiye'den gelen turist sayısı 976.758 iken, 2015 yılında bu sayı 1.153.046'ya yükselmiştir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

3. DIŞ TİCARET

Yunanistan'ın sektör bazındaki ihracatına kabaca göz atıldığında görüleceği üzere, ihracatının ağırlıklı olarak hammadde, yarı mamuller ve tarım ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. Genel ihracat içinde geleneksel olarak önemli bir yere sahip olan tarım ürünlerine madde bazında bakıldığında tarım ürünü ihracatının % 70'ini sırasıyla yaş meyve ve sebze, pamuk, tütün ve zeytinyağı gibi kalemlerden oluştuğu gözlenmiştir. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Yunanistan'ın ithalatına bakıldığında ise, mevcut sanayinin yapısal sorunları nedeniyle ithalatın çok büyük bir oranının sanayi ürünlerinden oluştuğu gözlemlenmiştir.

Yunanistan'ın 1981 yılındaki AB üyeliğinden sonra dış ticaretindeki açık giderek büyümüştür. Üyelik öncesinde % 50'lere varan koruma oranları sayesinde dış ticaret göreceli olarak kontrol altında iken 1990'ların başında neredeyse tüm koruma oranları kaldırılmıştır. İhracatın yarısından fazlası AB üyesi ülkelere yapılırken, başta Rusya olmak üzere İran ve S. Arabistan'dan önemli miktarlarda petrol ve doğalgaz ithalatı yapılmaktadır. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

2015 yılında ihracatta ilk beş ülke sırasıyla İtalya, Almanya, Türkiye, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Bulgaristan iken, ithalat için sıralama Almanya, İtalya, Rusya, Irak ve Çin şeklindedir.

(Kaynak: Trademap)

3.1. Yunanistan'ın Dış Ticareti

Yunanistan İstatistik Kurumu (ELSTAT) verilerine göre, dış ticaret açığı 2016 yılının ilk çeyreğine göre yüzde 44,8'lik artış göstererek 6 milyar 476 milyon Euro olarak gerçekleşti. Söz konusu çeyrekte, ithal edilen ürünlerin değeri yüzde 31 artarak 13 milyar 355 milyon Euro olarak gerçekleşti. İhracatta ise yüzde 20,3 artışa rağmen değeri 6 milyar 879 milyon Euro'da kaldı.

Öte yandan, mart ayında yıllık bazda dış ticaret açığı yüzde 36,2 yükseliş kaydetti. Martta dış ticaret açığı da 2 milyar 633 milyon Euro'ya ulaştı. Ülkedeki ticaret açığında özellikle petrol ürünleri ithalatı etkili oluyor.

Tablo 3: Yunanistan'ın Dış Ticaret göstergeleri (milyar \$)

	2012	2013	2014	2015	2016
İHRACAT	28	30	29	25	27
İTHALAT	-54	-53	-51	-38	-40
HACİM	82	83	80	63	67
DENGE	-26	-23	-22	-13	-13

Kaynak: Trademap

3.2. Yunanistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 4: Yunanistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2014	2015	2016
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; Bitümlü maddeler; Mineral. . .	13.747.868	8.430.926	7.644.321
76	Alüminyum ve bunların parçaları	1.707.009	1.560.397	1.538.992
84	Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar ve parçaları	1.392.579	1.395.289	1.428.726
30	Eczacılıkla ilgili ürünler	1.380.057	1.126.004	1.169.920
39	Plastik maddeler ve bunların parçaları	1.309.339	1.102.713	1.110.226
85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; Ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon. . .	1.220.939	1.053.652	1.090.786
20	Sebze, meyve, fındık veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	1.179.057	1.036.691	1.038.881
08	Yenilebilir meyve ve fındık; kabuklu meyve veya soyulmuş kavun	1.094.040	883,949	978,994
15	Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların bölünme ürünleri; Hazır yemeklik yağlar	458,683	828,996	772,668
03	Balıklar, kabuklular, yumuşakçalar ve diğer omurgasız su hayvanları	726,077	646,586	721,637
04	Süt ürünleri; Kuş yumurtaları; Doğal bal; Hayvansal kökenli yenilebilir ürünler	628,911	610,334	630,045
24	Tütün ve üretilen tütün yerine geçen maddeler	513,416	498,810	580,298
99	Başka yerde belirtilmeyen ticaret eşyaları	724,015	631,536	573,177
25	Tuz; sülfür; Toprak ve taş; Sıva malzemeleri, kireç ve çimento	591,821	516,020	533,726
74	Bakır ve bunların parçaları	626,801	570,968	502,012
52	Pamuk	481,233	380,680	400,212
72	Demir ve çelik	553,501	369,397	382,645
73	Demir veya çelikten eşya	468,493	541,495	382,136
61	Örme veya tığ işi kıyafetler ve giyim eşyaları	493,869	364,871	352,026
33	Uçucu yağlar ve resinoidler; Parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	247,382	237,319	243,297

Kaynak: Trademap

3.3. Yunanistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler

Tablo 5: Yunanistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2014	2015	2016
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; Bitümlü maddeler; Mineral. . .	21.356.939	12.602.350	10.782.767
84	Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar ve parçaları	3.463.160	3.158.914	3.359.226
30	Eczacılıkla ilgili ürünler	3.464.868	2.980.910	3.026.552
85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; Ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon. . .	2.868.855	2.581.327	2.703.239
89	Gemiler, tekneler ve yüzen yapılar	2.467.052	1.780.971	2.146.733
87	Demiryolu veya tramvay taşıtları, bunların aksam ve parçaları hariç diğer taşıtlar	2.042.473	1.736.937	1.999.035
39	Plastik maddeler ve bunların parçaları	1.995.484	1.709.421	1.810.151
02	Et ve sakatat	1.356.439	1.105.909	1.145.435
72	Demir ve çelik	1.080.249	825,002	940,854
48	Kâğıt ve mukavvalar; Kâğıt hamuru, kâğıt veya mukavvadan eşya	988,498	837,488	923,898
90	Optik, fotografik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi. .	925,127	796,138	893,110
61	Örme veya tığ işi kıyafetler ve giyim eşyaları	929,824	766,916	843,085
76	Alüminyum ve bunların parçaları	907,457	824,537	829,429
04	Süt ürünleri; Kuş yumurtaları; Doğal bal; Hayvansal kökenli yenilebilir ürünler	1.086.542	810,856	800,082
29	Organik kimyasallar	1.007.538	831,487	771,064
62	Hazır giyim eşyası ve giyim eşyası (örme veya tığ işi hariç)	817,191	697,041	750,461
38	Muhtelif kimyasal ürünler	705,451	611,364	618,843
33	Uçucu yağlar ve resinoidler; Parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	614,236	541,044	574,716
64	Ayakkabı, pantolon ve benzeri şeyler; Bu gibi eşyaların parçaları	588,294	517,689	549,635
74	Bakır ve bunların parçaları	724,626	594,327	542,687

Kaynak: Trademap

4. BAŞLICA ÜLKELER İLE DIŞ TİCARET

4.1. Başlıca Ülkeler İtibarı İle İhracat (milyon dolar)

Tablo 6: Yunanistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarı İle İhracatı

ÜLKELER	2014	2015	2016
İTALYA	3.288.451	3.218.695	3.119.192
ALMANYA	2.342.431	2.058.146	2.131.517
KIBRIS	1.639.903	1.570.261	1.682.629
TÜRKİYE	4.348.029	1.898.199	1.495.307
BULGARİSTAN	1.785.447	1.416.119	1.382.670
AMERİKA	1.091.425	1.383.039	1.212.255
İNGİLTERE	1.283.910	1.200.587	1.177.634
LÜBNAN	814,631	851,106	1.160.693
MISIR	1.004.022	1.156.893	830,035
ROMANYA	840,252	780,838	826,098
FRANSA	851,896	726,575	776,572
İSPANYA	886,756	765,130	771,661
HOLLANDA	551,840	553,879	668,605
MAKEDONYA	939,803	650,813	626,829
SUUDİ ARABİSTAN	1.042.328	817,536	494,729
POLONYA	429,965	391,035	436,800
CEBELİTARİK	852,340	438,517	422,081
ARNAVUTLUK	546,811	386,551	418,761
BELÇİKA	414,645	377,814	381,573
LİBYA	295,072	165,630	367,142

Kaynak: Trademap

4.2. Başlıca Ülkeler İtibarı İle İthalat (milyon dolar)

Tablo 7: Yunanistan'ın Başlıca Ülkeler İtibarı İle İthalat

ÜLKELER	2014	2015	2016
ALMANYA	6.176.952	5.014.855	5.190.696
İTALYA	4.672.065	3.714.519	3.957.605
ÇİN	3.313.758	2.831.346	3.194.687
RUSYA	6.425.371	3.781.991	3.119.205
IRAK	5.187.212	3.327.712	2.617.631
HOLLANDA	3.080.465	2.593.919	2.610.998
FRANSA	2.815.091	2.099.481	2.075.547
G. KORE	1.953.863	1.633.415	1.980.307
İSPANYA	2.085.272	1.711.881	1.729.501
BELÇİKA	1.723.736	1.555.394	1.701.967
BULGARİSTAN	1.887.659	1.536.610	1.639.003
TÜRKİYE	1.543.476	1.476.949	1.545.326
KAZAKİSTAN	3.220.221	1.581.159	1.398.336
İNGİLTERE	1.591.157	1.328.636	1.293.407
SUUDİ ARABİSTAN	1.733.107	1.061.508	926,459
İRAN	6,307	13,914	825,181
ROMANYA	806,177	788,755	822,572
AMERİKA	664,794	660,574	731,799
POLONYA	589,207	567,256	657,881
MISIR	1.117.131	729,432	638,981

Kaynak: Trademap

4.3. Yunanistan'ın Dış Ticaret Politikası

Yunanistan'da serbest ticarete dayalı bir dış ticaret rejimi mevcuttur. 1981 yılından beri AB üyesi olan Yunanistan'da dış ticaret AB uygulamalarına göre yürütülmektedir. Yunanistan'ın AB'nin ortak dış ticaret politikası dışında ulusal bir bazda dış ticaret mevzuatı mevcut olmayıp, dış ticaret alanındaki ulusal mevzuat AB direktiflerinin ulusal mevzuata uygulanması ile yürütülmektedir. AB uygulamalarına paralel olarak uluslararası anlaşmalarla ticareti yasaklanan mallar dışında ithali yasak ürün bulunmamaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yunanistan'da ihracat işlemi, tek idari belge ve faturaya ilaveten, AB düzenlemelerine, bazı durumlarda Yunanistan'ın iç mevzuatına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak ihracatın yapılacağı ülkeye ve ihraç edilecek ürüne göre değişen kontrol ve kayıt belgeleri ile birlikte serbestçe gerçekleştirilmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Türkiye'den yapılacak ithalat için ATR, EFTA ve Doğu Bloğu ülkeleri EUR1 AKP ülkeleri için FORM A belgesi ve üçüncü ülkeler için menşe belgesi aranmaktadır.

4.4. Tarifeler ve Diğer Vergiler

AB ile ortak dış ticaret politikası uygulayan Yunanistan, AB üyesi ülkelerle olan ticaretinde her tür gümrük vergisi, eş etkili vergi, miktar kısıtlamaları ve benzeri sınırlamaları kaldırmış olup, üçüncü ülkelerden olan ithalatında ortak gümrük tarifesi uygulamaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

4.4.1. Gümrük Vergileri

Türkiye ile Yunanistan arasında ise AB ile Türkiye arasındaki 1 Ocak 1996 tarihinden beri uygulanmakta olan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca sanayi ürünlerinde herhangi bir gümrük vergisi olmayıp, sadece tarım ürünleri ihracat ve ithalatında gümrük vergisi uygulaması bulunmaktadır. Tarım ürünlerinde, AB'nin ortak tarım politikası çerçevesinde ürüne göre %6.4 ile %40 arasında değişen oranlarda ad valorem ve spesifik vergi uygulaması ile (ürün bazında ton ya da kg. başına) referans fiyat uygulaması bulunmaktadır. Gümrük vergileri malın CIF değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Ayrıca gümrük vergisine ek olarak toplamı %1'den daha az oranda çeşitli vergiler mevcuttur. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Aktif ihracat veya ithalat yapan üyelerimizin gerekli belge ve prosedürler için sürekli güncellenen TARIC (http://ec.europa.eu/taxation_customs/) web sayfasını takip etmeleri gerekmektedir.

4.4.2. Tarife Dışı Engeller

Serbest ticarete dayalı bir dış ticaret rejiminin bulunduğu Yunanistan'da ithalat için herhangi bir izne ya da lisansa gerek yoktur. Ancak bazı ürünler için Yunanistan'a giriş yapabilecekleri ihtisas gümrükleri ve limanlar belirlenmiştir. Su ürünleri, canlı hayvan ve et ürünleri ile bazı tarımsal ürünlerde ise Sağlık Bakanlığı'nın uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Anti dumping ve anti sübvansiyon tedbirleri AB düzeyinde ve AB Komisyonu kararları çerçevesinde uygulanmaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

4.4.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Dış ticarete konu mallardan gerekli görülenlerin standardına veya teknik düzenlemesine uygunluğunun veya kalitesinin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesi Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Mevzuatı uyarınca gerçekleştirilmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Standartlar konusunda Yunanistan AB tarafından uygulanan hükümlerin doğurduğu uygulamaları takip etmektedir. ISO 9000 yerel firmalardan talep edilirken, ayrıca hükümet ihalelerinde de istenmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Kırmızı ve beyaz et ve onların yan ürünlerinin ithalinde, yalnızca AB’ce onaylanmış üçüncü ülke tesislerinden gönderilmiş ürünlerin girişine izin verilmektedir. Bu arada, ülkemizden bu ülkeye söz konusu ürünlerin ithalinde ise, ülkemizde hayvan hastalıklarının bulunması ve bunun ıslah edilmeye çalışıldığı iddiasıyla hayvansal ürünlerin girişine izin verilmemesi nedeniyle bu konuda AB ülkeleri ile ticaretimiz adeta donmuştur. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Deniz ürünlerine ilişkin uygulama da ilgili AB direktifleri çerçevesinde ülkemizde kurulu tesisler AB standartlarında üretim yaptıklarına dair kontrollerde yeterli bulunarak AB listelerine alınmaları halinde AB ülkelerine bu ürünleri ihraç etmeye hak kazanmaktadırlar. Yunanistan için bir istisna olarak eğer Ege adalarının ihtiyaçları için bu adalara ithalat yapılıyorsa kontrol belgesi aranmayacağına ilişkin bir AB mevzuatının varlığıdır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

TSE tarafından, Enstitüleri ile Yunan Standardizasyon Teşkilatı (ELOT) arasında 30 Haziran 2005 tarihinde Atina’da imzalanan İşbirliği Anlaşması’nın halen yürürlüktedir. 2009 yılı içerisinde ELOT yetkilileri TSE ile irtibata geçerek 2005 tarihli söz konusu anlaşmanın yenilenmesini talep etmişlerdir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

5. EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLER

5.1. Yatırımlar, Yabancı Sermaye ve Mevzuatı

Yunanistan'a yapılan doğrudan yatırımların ülke bazında dağılımı incelendiğinde Yunanistan'daki doğrudan yabancı yatırımların büyük kısmının Avrupa Birliği ülkeleri tarafından yapıldığı görülmektedir. Kriz öncesi ve sonrası dönemde doğrudan yatırım yapan ülkelerin dağılımında ciddi değişimler gözlenmesine rağmen incelenen iki dönemde de Almanya ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca, diğer bir dikkat çeken husus İsviçre ve Amerika'nın kriz sonrası dönemde Yunanistan'daki yatırım miktarını neredeyse iki katına çıkarmış olmasıdır. Bununla birlikte, nihai olarak bakıldığında, Yunanistan'a yapılan doğrudan yatırımlar 2008 krizi sonrası altı yıllık dönemde önceki altı yıllık döneme kıyasla %38,7 azalmıştır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yunanistan'a yapılan yabancı yatırımların ülke bazında dağılımı incelendiğinde; 2012-2015 yılları arasında Amerika'nın 11 adet, toplam 652 milyon avro tutarında yatırım yaptığı belirlenmiştir. Söz konusu yatırımların enerji, finans, gayrimenkul, imalat ve turizm sektörlerine yönelik olduğu görülmüştür. 2012-2015 yılları arasında tutar bazında en yüksek yatırımı ise, yaklaşık 1,4 milyar avro ile İngiltere'nin yaptığı görülmektedir. İngiltere ise yatırım alanı için finans ve imalat sektörünü tercih etmiştir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Bir yatırımın genişletilmesi veya kurulması için ön şart aranmamakla birlikte bir yatırımcı vergi ve/veya yatırım teşviki talep ettiğinde performansına ilişkin veriler aranmaktadır. Yerel katkı, ithal ikamesi, ihracata dönük olması ve teknoloji transferi gibi hususlar Yunan Hükümet yetkilileri tarafından değerlendirilerek yatırım teşvikleri verilmektedir. Ayrıca, yatırım teşviklerinin verilmesi sırasında verimliliği sağlayamayan firmaların aldıkları teşviklerin iadesi veya kaldırılması mümkün olabilmektedir. İzin için hükümete sunulan bütün bilgiler gizli olarak değerlendirilmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yunanistan'da yürürlükte olan ve ağırlıklı olarak AB kaynaklarından temin edilen yatırım teşvikleri yatırımcılar için olağanüstü kolaylık ve imkânlar sağlamakta olup, mevcut teşviklerin çok büyük bir oranı hibe şeklinde temin edilen sübvansiyonları içermektedir. Yunanistan, AB ile mutabakat çerçevesinde belirlenmiş olan gelişmişlik düzeylerine göre bölgelere ayrılmıştır. Mevcut alt yapı, kişi başına düşen milli gelir, doğal ve beşeri kaynakların mevcudiyeti gibi somut kriterlere göre ülke belli başlı 6 bölgeye ayrılmıştır. Yatırım teşviklerinde yerli yabancı ayrımı yapılmayıp her türlü yatırımcıya aynı imkânlar sunulmaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

5.2. Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Yunanistan, Pire, Selanik ve Heraklion-Girit liman bölgelerinde mevcut üç serbest ticaret bölgesine sahiptir. Yabancı orijinli mallar bu bölgelere gümrük ve diğer vergileri ödenmeksizin getirilir ve transit yüklemesi yapılır veya re-export edilirse gümrük ve diğer vergilerden muaffiyeti devam eder. Kalkınma Bakanlığı'ndan edinilen en son bilgilere göre, Etoloakarnania'da (Batı Yunanistan) bulunan Astakos Denizcilik ve Sanayi Serbest Bölgesi kısa süre önce faaliyete geçmiştir. Diğer yandan, halen altyapı çalışmaları süren ve yakın gelecekte faaliyete geçmesi beklenen bir diğer serbest bölge ise Evros (Meriç) bölgesinde bulunan Ormenio Serbest Sanayi Bölgesidir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

5.3. Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Yunanistan'da gerek yerli gerekse yabancı yatırımcılar şirket kurma veya kendi işyerlerini açma hakkına sahiptirler. Milli güvenlik nedeniyle bazı adalarda ve sınır bölgelerinde arazi alımında ve AB vatandaşları dışındakilere madencilik, bankacılık, denizcilik ve hava taşıma, basın-yayın konusunda kısıtlamalar devam etmektedir. (Kaynak: www.investingreece.gov.gr)

Türk yatırımcı için Yunanistan'da belli prosedürleri takip etmek suretiyle, Şirket kurmak veya Şube açmak mümkündür. Ayrıca Yunan mevzuatı, %100 Türk sermayeli şirket kuruluşuna izin vermektedir.

Yunanistan'ın son dönemde yaşadığı ekonomik kriz, ülkede belirsizlik ortamını artırarak ülkedeki yatırım ortamının kötüleşmesine yol açmış, yatırımların azalmasına, işsizlik oranlarının yükselmesine neden olmuştur. Bunun yanında, son 86 milyar avroluk yardım paketi kapsamında kurumlar vergisi ve tüketicilerden alınan vergilerde artışa gidilmesi, yabancı yatırımcının yatırım iştahının azalmasına neden olması da beklenmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yabancı sermayeli bir yatırımcı Yunanistan'da çeşitli hukuki şekillerde faaliyet gösterebilir. Yunan mevzuatı kapsamında; tamamı yabancı sermayeli şirket kurmak, şube açmak, bir başka girişimci ile birlikte ortak girişim sözleşmesi çerçevesinde faaliyet göstermek ya da bir ortaklık kurmak belli başlı yabancı yatırım türleridir. Yunanistan'da kurulmuş bir yabancı sermayeli şirket, bütün ortakları yabancı olsa bile Yunan şirketi statüsünde sayılmaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yabancı yatırımcılar Yunanistan'da doğrudan yabancı sermayeli bir şirket kurmak istediklerinde genel olarak bir Limited şirket ya da Anonim şirket kurmak ya da 3. ülkedeki mevcut bir şirketin Yunanistan'da şubesini açmak yollarından birini tercih etmektedirler. (Kaynak: www.investingreece.gov.gr)

6. TÜRKİYE İLE TİCARET

6.1. Türkiye-Yunanistan Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

Tablo 8: Türkiye-Yunanistan Dış Ticaret Göstergeleri

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	1.428.312	1.212.398	2.640.710	215.913
2015	1.400.566	1.860.935	3.261.502	-460.369
2014	1.536.658	4.043.839	5.580.497	-2.507.181
2013	1.437.443	4.206.020	5.643.463	-2.768.577
2012	1.401.261	3.539.869	4.941.130	-2.138.608
2011	1.553.312	2.568.826	4.122.138	-1.015.514
2010	1.455.678	1.541.600	2.997.277	-85.922
2009	1.634.388	1.131.065	2.765.454	503.323
2008	2.429.968	1.150.715	3.580.683	1.279.253
2007	2.262.655	950.157	3.212.812	1.312.497
2006	1.602.590	1.045.328	2.647.917	557.262
2005	1.126.678	727.830	1.854.508	398.849

Kaynak: TUIK

6.2. Türkiye'nin Yunanistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 9: Türkiye'nin Yunanistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2014	2015	2016
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; Bitümlü maddeler; Mineral. . .	287,945	336,724	251,048
39	Plastik maddeler ve bunların parçaları	100,264	104,115	101,937
87	Demiryolu veya tramvay taşıtları, bunların aksam ve parçaları	109,894	77,180	95,408
85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; Ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon.	102,755	75,763	89,996
84	Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar ve parçaları	87,417	78,981	88,821
48	Kâğıt ve mukavvalar; Kâğıt hamuru, kâğıt veya mukavvadan eşya	32,523	54,664	88,099
72	Demir ve çelik	111,158	60,174	83,014
60	Örme veya tığ işi doku	74,869	56,400	60,361
73	Demir veya çelikten eşya	61,781	47,831	48,666
61	Örme veya tığ işi kıyafetler ve giyim eşyası eşyaları	56,074	42,030	45,435
76	Alüminyum ve bunların parçaları	56,778	44,338	44,058
29	Organik kimyasallar	19,346	32,774	37,650
62	Hazır giyim eşyası ve giyim eşyası (örme veya tığ işi hariç)	32,886	27,505	32,729
94	Mobilya; Yataklar, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mobilyalar; . . .	23,845	21,883	27,655
63	Diğer yapılmış tekstil ürünleri; setleri; Giyilen giysiler ve giyilen tekstil ürünleri	22,455	21,412	22,603
52	Pamuk	26,464	21,031	22,237
20	Sebzeler, meyveler, fıstıklar veya bitkilerin diğer kısımlarının müstahzarları	24,685	23,213	21,707
08	Yenilebilir meyve ve fındık; Kabuklu meyve veya soyulmuş kavun	22,061	19,513	19,135
40	Kauçuk ve bunların parçaları	21,582	18,713	18,510
03	Balıklar, kabuklular, yumuşakçalar ve diğer su omurgasız hayvanlar	7,332	7,902	17,738

Kaynak: Trademap

6.3. Türkiye'nin Yunanistan'dan İthalatından Başlıca Ürünler (milyon dolar)

Tablo 10: Türkiye'nin Yunanistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

KOD	ÜRÜN	2014	2015	2016
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; Bitümlü maddeler; Mineral. . .	3.032.494	1.013.223	500,460
39	Plastik maddeler ve bunların parçaları	231,886	164,135	140,670
52	Pamuk	195,270	183,553	115,389
76	Alüminyum ve bunların parçaları	94,968	90,304	68,971
74	Bakır ve bunların parçaları	57,406	57,245	44,139
31	Gübreler	47,610	57,475	32,255
10	Hububat	19,727	11,013	30,789
84	Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar ve parçaları	91,048	58,114	23,226
71	Doğal veya kültürlü inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	10,611	14,660	22,439
85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; Ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon.	12,558	13,323	17,782
48	Kâğıt ve mukavvalar; Kâğıt hamuru, kâğıt veya mukavvadan eşya	24,422	21,637	16,007
25	Tuz; sülfür; Toprak ve taş; Sıva malzemeleri, kireç ve çimento	17,703	12,993	14,905
32	Tabaklama veya boyama özleri; Tanenler ve türevleri; Boyalar, pigmentler ve diğer boyalar. . .	15,600	12,460	12,437
47	Ağaç veya diğer elyafli selülozik materyalin pulpası; Kurtarılan (atık ve hurda) kâğıt veya. . .	8,306	8,637	12,297
54	Yapay filamentler; Yapay tekstil malzemelerinin şeritleri ve benzerleri	4,475	5,820	11,382
68	Taş, sıva, çimento, asbest, mika veya benzeri maddeler	12,267	10,450	10,025
60	Örme veya tiğ işi doku	918	4,245	9,832
55	Yapay elyaflar	3,140	1,756	8,984
38	Muhtelif kimyasal ürünler	10,874	9,082	7,941
30	Eczacılıkla ilgili ürünler	10,415	8,015	4,357

Kaynak: Trademap

6.4. Çerkezköy'den Yunanistan'a İhraç Edilebilecek Başlıca Ürünler

Tablo 11: Çerkezköy'den Yunanistan'a İhraç Edilebilecek Başlıca ürünler

KOD	ÜRÜN	ÇERKEZKÖY'DEKİ FİRMA SAYISI
84	Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar ve parçaları	42
30	Eczacılıkla ilgili ürünler	11
85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların parçaları; Ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon. . .	39
39	Plastik maddeler ve bunların parçaları	54
40	Kauçuk ve bunların parçaları	15
33	Uçucu yağlar ve resinoidler; Parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	14
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; Bitümlü maddeler; Mineral. .	38
72	Demir ve çelik	5
28	İnorganik kimyasallar; Kıymetli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri. . .	38
62	Hazır giyim eşyası ve giyim eşyası (örme veya tığ işi hariç)	40
29	Organik kimyasallar	15
87	Demiryolu veya tramvay taşıtları dışındaki taşıtlar ve bunların parça, aksesuarları	20
94	Mobilya; Yataklar, şilteler, şilte takımları, minderler ve benzeri dolaplar	15
40	Kauçuk ve bunların parçaları	18
48	Kâğıt ve mukavvalar; Kâğıt hamuru, kâğıt veya mukavvadan eşya	14
64	Ayakkabı, pantolon ve benzeri şeyler; Bu gibi eşyaların parçaları	11
12	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; Çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; Endüstriyel veya tıbbi. .	6
73	Demir veya çelikten eşya	5
17	Şekerler ve şekerleme	18
90	Optik, fotografik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi. . .	10

6.5. İkili Anlaşma ve Protokoller

Tablo 12: İkili Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Hava Ulaştırması Anlaşması	22.07.1947
Ticaret ve Ödeme Anlaşması	07.11.1953
Uluslararası Karayolu Nakliyatına Dair Anlaşma	16.11.1970
Turizm Alanında İşbirliği Anlaşması	20.01.2000
Çevrenin Korunmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası	20.01.2000
Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına Dair Anlaşma	20.01.2000
Terörizm, Örgütlü Suçlar, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç ile Mücadelede İşbirliği Anlaşması	20.01.2000
Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması	04.02.2000
Gümrük Suçlarının Men'i, Takibi ve Gümrük Suçlarıyla Mücadele Hakkında Karşılıklı İdari Yardım ve İşbirliği Anlaşması	04.02.2000
Kültürel İşbirliği Anlaşması	04.02.2000
Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolü	22.06.2000
Ekonomik İşbirliği Anlaşması	04.02.2000
Deniz Taşımacılığı Anlaşması	04.02.2000
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	02.12.2003

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

6.6. İki Ülke Arasında Ticarete Karşılaşılan Sorunlar

6.6.1. Karayolu Taşımacılığında Karşılaşılan Sorunlar

İki ülke arasında 14-15 Mart 2001 tarihlerinde Ankara'da yapılan Kara Ulaştırması Karma Komisyonu (KUKK) toplantısında, taraflar geçiş belgesi kotalarının 2002 yılından başlayarak "sınırsız" sayıda olması ve geçiş ücretinden "muaf" tutulması hususunda anlaşmışlar ancak uygulamaya konamamıştır. Türkiye-Yunanistan arasındaki Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı 2011 Eylül'ünde Atina'da yapılmıştır. Toplantı sonunda imzalanan mutabakat zaptı ile taraflar 2012 yılı için 35,000'i ücretli transit geçiş belgesi, 10.000'i ücretsiz ikili geçiş belgesi ve 10.000'i ücretli ikili geçiş belgesi olmak üzere toplam 55,000 kota üzerinde anlaşmaya varmışlardır. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan'ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)

Bir sonraki Türkiye-Yunanistan KUKK Toplantısı 2-3 Temmuz 2013 tarihlerinde İstanbul'da yapılmıştır. Türk Heyetine Karayolu Düzenleme Genel Müdür Yardımcısı Hüseyin Yılmaz ve Yunan Heyetine Triantafylos Papatriantafyllou'nun başkanlık ettiği toplantı hem yolcu hem de eşya taşımalarıyla ilgili uzun süren müzakereler sonucu tamamlanmıştır. Kota sayısında bir değişiklik olmamış, ayrıca taşımacılarımızın yaşadığı problemlerin hızlı çözümü amacıyla her iki ülke Bakanlıklarının temsilcileri arasında irtibat kişileri belirlenmiştir. Böylelikle yaşanan sorunlar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız üzerinden hızlı bir şekilde Yunan Bakanlığa aktarılacaktır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

6.6.2 Gümrük ve Sınır Kapıları

Ege’de deniz taşımacılığının antrepo/gümrük alanı yetersizliği Yunan adalarına olan ticaretimizin gelişmesinde önemli bir engel oluşturmaktadır. Adalarda malların antrepo alanına indirilip yeniden yüklenmesi bu nedenle oldukça zor bir işlemdir. Antrepo alanı olmaması veya var olan antrepoların ihtiyacı karşılamaması malların Yunan gümrüğünden geçirilmesini, gümrük işlemi yaptırılmasını ve gümrük işleminin ardından yeniden yükleme yapılmasını gerektirmektedir. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Öte yandan konumu bakımından Türk ve Yunan taraflarının taşımacılık konusunda işbirliği yapmasını sağlayacak Sakız’ın lojistik üs konumuna dönüştürülmesi ve transit bir liman olması Ege’nin iki yakasına önemli avantajlar sağlayabilecektir. Gümrük prosedürlerinin ve bürokratik işlemlerin karşılıklı olarak kolaylaştırılması ve düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır. Sakız Adası gümrüğünde gümrük antreposunun bulunmaması ve gümrük sahasının yeterince geniş olmaması da ihracat yapan Türk iş adamlarının sıkıntı yaşamalarına yol açmaktadır. (Kaynak: Ekonomi Bakanlığı)

Yunan adalarının Türk kıyılarından yaş meyve ve sebze temini Atina Pire’deki veya Selanik’teki gıda denetim laboratuvarları üzerinden gerçekleştirilmek durumundadır. Bu işlem ihracat maliyetini artırdığı gibi ürünlerin bozulmasına da neden olmakta, bu nedenle ne Yunanlı ithalatçı ne de Türk ihracatçı tarafından tercih edilmektedir. Yunan tarafı konuyla ilgili olarak daha önce yapılan girişimlere cevaben Rodos’ta laboratuvar kurulması için gerekli çalışmaların başlatıldığı bilgisini vermiş ancak bugüne kadar müspet bir gelişme kaydedilmemiştir. Yunanistan Tarım Bakanlığı yetkilileri Yunanistan’ın ilk giriş noktası olması nedeniyle bu uygulamaya AB Komisyonu’nca karar verildiğini ve kendileri tarafından değiştirilemeyeceğini belirtmektedir. Yunan tarafı sadece adaların günlük ihtiyacına cevap verecek şekilde ithalata izin verildiğini ve bu uygulama için inisiyatif kullandıklarını vurgulamaktadır. (Kaynak: T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI ATİNA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, Yunanistan’ın Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkiler, 2016 Raporu)